

Prof. dr Dragan Lj. Mrkšić
prof. dr Radovan N. Tomić

PRIKAZ KNJIGE

„OSIGURANJE“

Autor: dr Dragica Janković
Izdavač: Alfa-graf NS, Novi sad
Obim: 352 str.

Knjiga *Osiguranje* rezultat je dugogodišnjeg naučnoistraživačkog rada i rada u struci osiguranja dr Dragice Janković. Strukturu knjige čini trinaest poglavlja.

„Pojam, definicija i značaj osiguranja“ prvo je poglavlje u kome je objašnjen pojam osiguranja kao multidisciplinarne delatnosti, zbog čega postoji niz različitih definicija u zavisnosti od stanovišta onoga ko posmatra, i sve su te definicije navedene. Takođe, objašnjena su osnovna načela osiguranja, kao i njegova uloga i značaj za pojedinca, ali i za društvenu zajednicu u celosti.

Osiguranje je civilizacijska tekovina, čiji je istorijski razvoj tekao zajedno sa razvojem društva, sve do savremenog osiguranja zasnovanog na nauci, koje podleže državnoj kontroli. Razvoj osiguranja obrađen je u drugom poglavlju.

Osnovni elementi osiguranja rizik, premija i slučaj pokriven osiguranjem, iz koga proizlazi šteta i naknada štete, predmet su detaljne analize u trećem poglavlju knjige. Detaljno su obrađeni pojam i definicija rizika, njegove osnovne karakteristike i klasifikacija. Zatim i premija, njena definicija, struktura, način obračuna, kao i način provere dovoljnosti obračunate premije. Posebno je obrađen slučaj pokriven osiguranjem, iz koga proizlazi osnovni cilj osiguranja – naknada štete.

U četvrtom poglavlju „Tarife i uslovi osiguranja“ obrađen je naučni osnov osiguranja, zatim pojam, uloga i osnovni elementi formiranja tarifa u ovoj delat-

nosti. Takođe, čitalac se može upoznati sa ulogom, značajem i sadržinom uslova osiguranja.

Najvažnija lica u procesu osiguranja, njihova uloga, prava i obaveze analizirani su u petom poglavlju knjige pod nazivom „Lica u osiguranju“.

Polisa, kao najvažniji dokument, kao i ostali dokumenti, obrađeni su u šestom poglavlju „Dokumenta u osiguranju“.

U sedmom poglavlju pod nazivom „Oblici organizovanja i nadzor delatnosti osiguranja“ autor analizira osnovne oblike organizovanja delatnosti, s posebnim osvrtom na način njenog organizovanja u Srbiji. Detaljno su objašnjeni razlozi i način regulisanja i nadzora poslovanja u ovoj oblasti. U ovom poglavlju dati su i osnovni elementi socijalnog osiguranja, kao veoma važnog oblika osiguranja.

„Klasifikacija osiguranja“ predočena je u osmom poglavlju s ciljem da se ukaže na postojanje različitih vrsta osiguranja, da se objasni uloga i značaj pojedinih vrsta i njihove osnovne karakteristike. Prikazana je i objašnjena i klasifikacija osiguranja u našoj zemlji prema važećim zakonskim propisima.

Deveto i deseto poglavlje detaljno obrađuju životna i neživotna osiguranja. Analizirane su osnovne karakteristike, razlike i vrste životnih i neživotnih osiguranja.

Saosiguranje i reosiguranje, kao oblici horizontalne i vertikalne raspodele rizika, obrađeni su u jedanaestom poglavlju. Objašnjen je pojam, uloga i značaj saosiguranja i reosiguranja, njihove osnovne karakteristike i oblici u kojima se najčešće pojavljuju.

Kao logičan sled, u dvanaestom poglavlju autor daje osnovne karakteristike i specifičnosti poslovanja društava za osiguranje. Posebno su obrađeni prihodi, rashodi, utvrđivanje rezultata poslovanja i imovina osiguravajućih društava. U okviru imovine, pored osnovnog kapitala i garantnog fonda, posebna pažnja posvećena je tehničkim rezervama i njihovoj strukturi. Detaljno su objašnjeni pojam, uloga i način obračuna prenosne premije, zatim rezervisanih šteta, rezervi za izravnjanje rizika i matematičke rezerve kod osiguranja života. Kao jedna od specifičnosti u poslovanju društava za osiguranje, posebno je obrađena margina solventnosti.

Poslednje, trinaesto poglavlje autor posvećuje upravljanju rizicima u osiguranju, koje je, kao značajan elemenat u procesu upravljanja, postalo važna disciplina koja zahteva zaseban organizacioni deo u osiguravajućem društvu. U okviru ovog poglavlja posebna pažnja autora, pored klasifikacije rizika i sa-

mog procesa upravljanja rizicima, usmerena je ka projektu Solventnost II, kao novom zakonodavnom i regulatornom okviru ukupnog poslovanja društava za osiguranje i reosiguranje.

U knjizi su, na jednostavan način i sa mnogo primera i dokumenata iz struke, obrađeni osnovni pojmovi, kao što su uloga i značaj osiguranja, koji su se menjali i jačali tokom istorijskog razvoja društva. Obrađeni su i osnovni elementi i tehnička organizacija delatnosti, uslovi i tarife, lica i dokumenti, oblici organizovanja i kontrola delatnosti, klasifikacija osiguranja s posebnom analizom životnih i neživotnih osiguranja, saosiguranje i reosiguranje kao oblici izravnjanja rizika, osnovni elementi poslovanja osiguravajućih društava i upravljanje rizicima.

Sa stanovišta značaja osiguranja u životu savremenog čoveka, procenjuje se i značaj ove knjige. Život savremenog čoveka odlikuje posedovanje sve većeg broja materijalno vrednih dobara. Takođe, postoji svakodnevna izloženost dejstvu mnogobrojnih, raznovrsnih rizika, kao što su saobraćajni udesi, pad aviona, požari, oluje, poplave, bolest, povreda, smrt. Autor u knjizi posebno upozorava na činjenicu da se osiguranjem ne može sprečiti nastanak neželjenih događaja, ali se može obezbediti ekonomsko obeštećenje. Kao jedan od najpouzdanijih oblika upravljanja rizikom, osiguranje je korisno i kad ne dođe do štetnog događaja, jer obezbeđuje mirniji i spokojniji život usled svesti o ekonomskoj sigurnosti.

Knjiga *Osiguranje* dr Dragice Janković veoma je skladan spoj širokog spektra znanja iz oblasti osiguranja stečenog naučnoistraživačkim radom i u dugogodišnjoj radnoj praksi na vrlo važnim funkcijama u našem najvećem osiguravajućem društvu. Taj spoj izoštrio je senzibilitet autora u smislu izgradnje osećaja za potrebnim znanjem i nužnom veštinom radnika u osiguranju, koji je sve vreme pisanja knjige vodio autora od želje do cilja da nastane knjiga, udžbenik, koja će biti od praktične koristi, a ne samo skup citata iz već viđenih knjiga. Navedeno upućuje na zaključak da će ova knjiga vrlo brzo naći svoje mesto kod onih koji uče osiguranje, kao i kod onih koji misle da su ga već naučili.

Knjiga *Osiguranje* dr Dragice Janković daje značajan doprinos nauci i struci. Pisana lakim jezikom, ilustrovana praktičnim primerima i dokumentima, predstavlja odličan bazni udžbenik. Preporučuje se studentima visokih škola i fakulteta, početnicima u osiguranju, kao i svim stručnjacima koji se bave poslovima iz te oblasti.